

Stappenplan scheiden

Stap 1: Het gesprek met je partner

Je weet misschien al een tijdje dat je wilt scheiden. Je zult dit moeten **bespreken met je partner**. Dit is eng: je weet niet hoe hij of zij zal reageren en daarnaast maakt het uitspreken van je twijfels of beslissing de eerste stap naar de scheiding heel definitief. Belangrijk is dat je de tijd neemt voor dit gesprek, maar ook dat je de ander de ruimte geeft om te reageren. Zijn of haar gevoelens mogen er zijn. Je partner heeft waarschijnlijk veel vragen, dus bereid je daarop voor.

Stap 2: De kinderen vertellen over de scheiding

Natuurlijk is het aan jullie om te kijken wanneer jullie de **kinderen over de scheiding vertellen**. Het is wel aan te raden dit te doen voordat zij er 'per ongeluk' achter komen. De impact van een scheiding op kinderen is groot: ook als je kinderen al in de puberteit zitten. Neem de tijd om met hen te praten en accepteer hun emotie en vragen. Laat weten dat het niets met hen te maken heeft. Dat jullie beiden altijd van hen blijven houden en er zullen zijn. Zorg voor stabiliteit de komende periode en probeer zoveel mogelijk hetzelfde te houden voor hen.

Stap 3: Je omgeving vertellen dat je gaat scheiden

Het is aan te raden jullie **omgeving pas over de scheiding te vertellen**, nadat jullie kinderen op de hoogte zijn. De reacties van vrienden of familie kunnen heel verschillend zijn. De steun die je sociale netwerk je kan geven, zal de komende tijd zeer belangrijk zijn. Maar de raad die je krijgt, is niet altijd behulpzaam, dus bedenk ook wie je bij de scheiding **betreft**.

Stap 4: Oriënteer je op wat jullie moeten regelen

Voordat jullie daadwerkelijk starten met het regelen van de scheiding is het een goed idee je te oriënteren op wat jullie allemaal **moeten regelen bij de scheiding**. Denk hierbij aan afspraken over jullie kinderen: de omgang, kinderalimentatie en opvoeding. Ook moeten jullie bekijken wat de mogelijkheden zijn voor jullie woning; wat te doen met jullie spullen en geldzaken zoals partneralimentatie, vermogen en eventuele schulden.

Stap 5: Je hoofddoel bepalen

Bij een scheiding word je gemakkelijk overspoeld door alle te regelen zaken en de emoties. Bepaalde uitspraken van je (ex-)partner kunnen bepaalde gevoelens triggeren. Je kinderen verdrietig zien, maakt het moeilijk om je te concentreren. Afscheid nemen van bepaalde dingen samen kan moeilijk zijn. Ook kan de **communicatie** tussen jou en je (ex-)partner moeilijk lopen. Om de hoofdlijn van de scheiding vast te houden en niet overspoeld te raken, kun je je focussen op je (persoonlijke) hoofddoel. Denk hierbij aan doelen als: **zonder ruzie de scheiding regelen; handelen in het belang van ons kind**; of: **goed samenwerken met je (ex-)partner**.

Stap 6: Schakel hulp in

Voordat jullie samen afspraken maken over de scheiding, moeten jullie nog een keuze maken voor de hulp die jullie willen inschakelen bij de scheiding. Het is namelijk mogelijk op verschillende manieren te scheiden en deze hebben allemaal hun voor- en nadelen. Zo kunnen jullie scheiden met een gezamenlijke advocaat of mediator, beiden een eigen advocaat of online met begeleiding, zoals op Uitelkaar.nl. De prijzen verschillen. Soms is het ook mogelijk om subsidie van de overheid te krijgen. Op de website van de **Consumentenbond** staan mogelijkheden voor scheiden met rechtsbijstand.

Stap 7: Huwelijkse voorwaarden nagaan

De keuzes die jullie maken tijdens de scheiding, zijn mede afhankelijk van hoe je bent getrouwd of hoe je het geregistreerd partnerschap bent aangegaan. Als jullie onder gemeenschap van goederen zijn getrouwd/geregistreerd partnerschap zijn aangegaan, dan zullen jullie alles eerlijk moeten verdelen. Als jullie onder beperkte gemeenschap van goederen zijn getrouwd/geregistreerd partnerschap zijn aangegaan, dan verdelen jullie alleen datgene wat jullie tijdens het huwelijk of geregistreerd partnerschap kochten of kregen. Als jullie onder huwelijkse voorwaarden (of partnerschapsvoorwaarden) zijn getrouwd, dan hangt het af van de afspraken die jullie hebben gemaakt. Je zult dus eerst moeten nagaan wat op jullie van toepassing is, voordat je concrete afspraken kunt maken.

Stap 8: Afspraken maken over blijven wonen en/of verhuizen

Waarschijnlijk willen jullie na de scheiding (en soms al tijdens de scheiding) niet meer bij elkaar in huis wonen. Er zijn verschillende factoren die mee kunnen wegen bij de keuze of je je woning voor een van jullie aanhoudt of dat je je huis verkoopt. Denk bijvoorbeeld aan factoren zoals de kinderen, wel of niet voldoende financiën hebben om de woning (of hypotheek) te kunnen blijven betalen en de wens om te verhuizen naar een woonplaats dicht bij familie. Het kan zijn dat één van jullie in het huis blijft wonen en de ander gaat verhuizen. Het kan natuurlijk ook zijn dat jullie beiden verhuizen. Wat jullie keuze ook is, jullie zullen afspraken moeten maken over de woning en wie er eventueel blijft wonen.

Stap 9. Afspraken maken over de koopwoning of huurwoning

Bij een koopwoning is het belangrijk om eerst **alle zaken op een rijtje te hebben**, voordat je aan de afspraken kunt werken. Je zult na moeten gaan wat het huis waard is, hoe hoog de hypotheek is en wat de mogelijke gevolgen zijn van de verkoop van de woning. Pas als je dit weet, kun je een keuze maken samen met je (ex-)partner zonder voor verrassingen te komen staan.

Stap 10: De inboedel verdelen

Jullie willen natuurlijk jullie spullen **eerlijk verdelen**. Bij het verdelen van jullie inboedel hanteren jullie de afspraken die jullie bij het aangaan van het huwelijk of geregistreerd partnerschap gemaakt hebben: gemeenschap van goederen, beperkte gemeenschap of huwelijkse voorwaarden. Maak om te beginnen een inboedellijst en bepaal de waarde van de spullen. Vergeet ook niet om te denken aan de verdeling van de huisdieren of de schadevrije jaren van de autoverzekering.

Stap 11: Geldzaken verdelen

Geldzaken hebben natuurlijk veel impact op je toekomst en het omvat misschien meer dan je denkt. Zo moeten jullie jullie vermogen verdelen aan de hand van jullie afspraken bij het aangaan van jullie huwelijk of partnerschap. Onder vermogen vallen onder andere spaargeld, deposito's en levensverzekeringen. Hiervoor kun je het **stappenplan verdelen vermogen** gebruiken. Denk ook aan het eventueel verdelen van schulden, zoals achterstallige betalingen, studieschuld of leningen. Volg hiervoor ons **stappenplan verdelen schulden**. Maak samen goede afspraken over de financiën in het echtscheidingsconvenant. Laat je eventueel adviseren door een financieel expert.

Stap 12: Pensioenen vaststellen en verdelen

Je kunt recht hebben op verschillende pensioenen. Tijdens een scheiding kunnen de regels rondom je pensioen veranderen. Het is daarom goed om een overzicht voor jezelf te creëren en te bepalen waar je nu recht op hebt (samen met je (ex-)partner). Vervolgens kun je bepalen of je pensioen verandert na de scheiding. Afhankelijk van het soort pensioen heb je verschillende **opties** om je pensioen na scheiding te regelen. Je kunt bijvoorbeeld de pensioenen verdelen of converteren. Je kunt er ook voor kiezen om jullie pensioenen niet te verdelen. En zo zijn er nog tal van opties en regelingen rondom je pensioen. Daarnaast kan je pensioen bij scheiden **gevolgen hebben op je inkomen**. Belangrijk is daarom dat je deze stap niet overhaast. Je inlezen en hulp vragen waar nodig is bij deze stap zeker niet onverstandig.

Stap 13: Partneralimentatie afspraken maken

Gerelateerd aan het regelen van de geldzaken zijn de afspraken over partneralimentatie. Er kan een recht zijn om partneralimentatie te ontvangen en daardoor ook een plicht om partneralimentatie te betalen. Om dit te bepalen wordt er gekeken naar de **draagkracht** van de ene (ex-)partner en de behoefte van de andere (ex-)partner. Je kunt hiervoor een **berekening** (laten) doen. Jullie kunnen de berekening als uitgangspunt nemen, maar jullie kunnen ook andere afspraken maken. Je kunt ook samen beslissen om geen partneralimentatie te doen. Maar let dan wel op: als iemand op den duur niet in zijn eigen onderhoud kan voorzien en daardoor in de bijstand terecht komt, kan het zijn dat er alsnog partneralimentatie betaald moet worden.

Stap 14: De zorgverdeling van de kinderen bepalen

*Je hoeft stap 14 tot en met stap 16 alleen te doorlopen als je uit elkaar gaat met minderjarige kinderen.

Als je met minderjarige kinderen uit elkaar gaat, dan stel je een **ouderschapsplan** op. In dat ouderschapsplan maak je verschillende afspraken die gericht zijn op de **zorg- en omgangsverdeling** die aansluit op de behoefte van je kind(eren).

Stap 15: Kinderalimentatie berekenen

Je zult ook afspraken moeten maken over de **kosten** van jullie kind(eren). Jullie zijn verplicht om jullie kind(eren) financieel te ondersteunen. Als je uit elkaar gaat, blijft die verplichting bestaan. Er wordt dan kinderalimentatie betaald door de ene ouder aan de andere ouder, tot jullie kind 18 jaar is. Daarbij wordt er ook gekeken naar de draagkracht van ouders en de behoefte van jullie kind(eren). Om het bedrag aan kinderalimentatie te bepalen, kan er een officiële **berekening** gedaan worden. Je zult dan **documenten** aan moeten leveren. Met een officiële berekening weet je precies welk bedrag er nodig is. Als je via Uitelkaar.nl gaat scheiden, dan wordt de kinderalimentatieberekening voor jou gedaan. De afspraken leg je vervolgens vast in een ouderschapsplan.

Stap 16: Overige afspraken maken over de kinderen

Je maakt ook afspraken over hoe je samen belangrijke beslissingen neemt en hoe jullie elkaar op de hoogte brengen van belangrijke gebeurtenissen. Ook kunnen jullie afspraken maken over de omgang met (ex-)schoonfamilie, vrienden en over de opvoeding. Al deze afspraken leg je vast in het **ouderschapsplan**.

Stap 17: De financiële onderhoudsverplichting

berekenen bij kind 18 - 21 jaar Als jullie kind tussen de 18 en 21 jaar is, hoef je geen kinderalimentatie meer te ontvangen van je (ex-)partner of te betalen aan je (ex-)partner. Toch hebben jullie een **financiële onderhoudsverplichting** tegenover jullie minderjarige kind(eren). Mits jullie kind volledig zelf kan voorzien in zijn of haar eigen levensonderhoud. Als jullie kind dat nog niet kan, dan geven jullie een financiële bijdrage aan jullie kind(eren). Jullie kunnen in overleg met jullie kind(eren) ook andere afspraken maken. Jullie maken in ieder geval afspraken over de hoogte van het bedrag, wanneer er betaald wordt en wie het ontvangt. Om de hoogte van het bedrag te bepalen, kun je een berekening (laten) doen. Als je via Uitelkaar.nl gaat scheiden kun je ook afspraken maken over en voor jullie jongmeerderjarige kind en de onderhoudsbijdrage.

Stap 18: Schakel hulp in bij verschil van mening

Als het **niet lukt** om samen (ergens) tot goede afspraken te komen, dan kun je hulp inschakelen. Dit hoeft niet gelijk een advocaat te zijn. Er zijn veel andere manieren en hulplijnen die je kunt inschakelen als je er samen even niet uitkomt. Tegenwoordig wordt mediation veel gebruikt. Een mediator is eigenlijk een **scheidingsbemiddelaar**. De mediator is onpartijdig en helpt jullie met het maken van afspraken waar jullie samen niet uitkomen. De mediator kan suggesties doen, maar zal zich voornamelijk focussen op het einddoel: het jullie samen laten maken van afspraken waar jullie het beiden mee eens zijn.

Stap 19: Een expert de afspraken laten controleren

Per onderdeel van de gemaakte afspraken kun je deze het beste laten controleren door een expert of specialist. Hoe duidelijker de afspraken zijn, hoe beter ze zijn. Jullie afspraken dienen juridisch correct te zijn en daar let een specialist op. Dankzij een andere kijk op jullie afspraken door de specialist, kan de specialist mogelijk nog nieuwe onderwerpen aandragen en aanpassingen doen op jullie afspraken. Op die manier worden jullie afspraken nog beter en vollediger.

Stap 20: Verzoek echtscheiding indienen

Zodra jij en je (ex-)partner het eens zijn met alle afspraken die jullie hebben gemaakt, dan vraag je een advocaat om jullie echtscheiding aan te vragen bij de rechter. De advocaat doet dan een verzoek tot echtscheiding. Jullie kunnen dit verzoek niet zelf doen, dit gaat altijd via een advocaat (tenzij jullie het geregistreerd partnerschap willen beëindigen en geen minderjarige kinderen hebben).

Stap 21: Akte van berusting tekenen

Als jullie de beschikking van de rechter krijgen, krijgen jullie ook een Akte van berusting meegestuurd. Als jullie die tekenen erkennen jullie dat jullie het eens zijn met de uitspraak van de rechter. Als jullie die niet tekenen, kunnen jullie nog 3 maanden bezwaar maken.

Stap 22: In de tussentijd zaken regelen

Sommige, bijvoorbeeld verschillende financiële, zaken kun je al regelen voordat de **echtscheiding officieel** is. Hoe eerder je alles geregeld hebt, hoe beter. Voordat de scheiding bij de gemeente is ingeschreven kun je bijvoorbeeld al **wijzigingen doorgeven bij de Belastingdienst**. Als je pas later je wijzigingen doorgeeft, loop je het risico dat je later geld moet terug betalen. Je kunt ook alvast uitzoeken of je recht hebt op toeslagen. Als jullie tijdens de scheiding al niet meer samenwonen, kun je mogelijk huurtoeslag aanvragen. Op de **website van Rijksoverheid** kun je vinden of je al toeslagen kunt aanvragen.

Stap 23: Inschrijving bij de Burgerlijke Stand

Dan rest er nog één handeling om de **scheiding officieel** te maken. Jullie echtscheiding moet namelijk worden ingeschreven bij de **Burgerlijke Stand**. In de meeste gevallen zal de advocaat dat voor jullie doen. Jullie advocaat moet dit binnen 6 maanden na het verkrijgen van de beschikking regelen.

Willen jullie zelf met begeleiding van een casemanager van Uitelkaar.nl online je **scheidingsplan** opstellen? Bekijk welke **module** het best bij jou past. Kom je er niet uit of heb je **vragen**? Onze casemanagers staan voor je klaar om vragen te beantwoorden.